
[2023-5-RE](#)

Causa 2023-5-RE

(Felisberto Da Graça c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 32-2023. Recurs d'empara

Sentència del 17 d'abril del 2023

BOPA núm. 53, del 26 d'abril del 2023

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 24 de gener del 2023, per la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat del Tribunal de Corts en relació amb la causa Recursos Art. 194 CPP 0000096/2021 (origen 8000002/2021) que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que declari el dret de la recurrent a ser indemnitzada pels perjudicis soferts per l'anormal funcionament de l'Administració de Justícia. Així mateix, demana que ordeni al Tribunal de Corts que cessi la vulneració esmentada i que resolgui el recurs d'apel·lació presentat per la recurrent en el termini més breu possible;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'acte del Tribunal Constitucional del 9 de febrer del 2023 que va admetre a tràmit el recurs d'empara 2023-5-RE sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de març del 2023, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc de l'ampliació d'una querella per un presumpte delictes de revelació de secrets per part d'autoritat o funcionari i en relació amb informació que afecta a la intimitat d'una persona, el 5 de juliol del 2021, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va dictar un aute en què decidia arxivar les diligències prèvies respecte de l'ampliació de la querella sol·licitada per la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça.

1.2. El 20 de juliol del 2021, la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió davant el Tribunal de Corts.

1.3. El 3 d'agost del 2021 el Tribunal de Corts va designar la magistrada ponent de la causa.

1.4. El 24 de març, el 19 de juliol i el 13 d'octubre del 2022, la representació processal de la recurrent va presentar escrits en què demanava al Tribunal de Corts que resolgués el seu recurs d'apel·lació.

1.5. El 24 de gener del 2023, la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat del Tribunal de Corts en relació amb la causa Recursos Art. 194 CPP 0000096/2021 (origen 8000002/2021) que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- La recurrent en empara exposa que va presentar una ampliació de querella en el marc de les Diligències Prèvies 8000002/2021 contra una persona, en relació amb la qual s'havia prèviament acceptat continuar la instrucció; tanmateix, escoltada la declaració de l'investigat, la batlle instructora va acordar l'arxivament de les diligències prèvies respecte d'aquesta ampliació mitjançant un aute del 5 de juliol del 2021.

- El 20 de juliol del 2021 va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta resolució davant el Tribunal de Corts. El 3 d'agost del 2021, el Tribunal de Corts va dictar una providència mitjançant la qual va enregistrar el recurs amb el número 0000096/2021 i va designar ponent.

- La recurrent va presentar escrits d'insistiment -el 24 de març, el 19 de juliol i el 13 d'octubre del 2022- en què sol·licitava l'impuls del procediment; 18 mesos després el Tribunal de Corts encara no s'ha pronunciat, de manera que s'ha vulnerat el dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que declari el seu dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts per l'anormal funcionament de l'Administració de Justícia. Així mateix, demana que ordeni al Tribunal de Corts que cessi la vulneració esmentada i que resolgui el seu recurs d'apel·lació en el termini més breu possible.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal argumenta que tal com exposa la part recurrent en empara, d'acord amb el termini per resoldre que atorga l'article 194 del Codi de procediment penal al tribunal d'apel·lació, i tenint en compte les circumstàncies de les diligències penals objecte de recurs, cal considerar que aquesta inactivitat judicial no és raonable i que la durada del procés supera els marges temporals ordinaris, sense que concorrin altres realitats que puguin justificar aquest retard.

- Per tant, el Ministeri Fiscal no s'oposa a la demanda d'empara, havent-se d'adoptar les mesures oportunes, en el termini més breu possible, per tal de posar fi a la dilació constatada i reintegrar a la demandant en el seu dret.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. La jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional ha establert quins son els paràmetres que s'han de prendre en consideració per poder concloure si la durada d'un judici és o no és raonable (veg. per ex. les sentències del 14 de març del 2001 -causa 2000-17-RE-, del 7 de setembre del 2005 -causa 2005-21-RE-, del 7 de maig del 2018 -causes 2017-38-RE i 2017-54-RE-, del 7 de setembre del 2018 -causa 2018-10-RE-, del 19 de desembre del 2018 -causa 2018-50-RE-, del 22 de maig del 2019 -causa 2019-14-RE-, del 13 de juliol del 2020 -causa 2020-19-RE-, del 14 de febrer del 2022 -causa 2021-97-RE-, del 20 d'abril del 2022 -causa 2022-23-RE-, i, del 7 de setembre del 2022 -causa 2022-39-RE-).

I aquesta doctrina del Tribunal Constitucional s'alinea amb la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans (veg. la sentència del 13 de juliol de 1983, recaiguda en el cas *Zimmermann i Steiner c/ Suïssa*, així com la sentència del 27 de juny del 2000, recaiguda en el cas *Frydlender c/ França*).

3.2. La concreció de la durada "*raonable*", com a concepte jurídic indeterminat, exigeix valorar la complexitat processal, el temps transcorregut, l'actitud processal de les parts i l'activitat dels tribunals (veg. les sentències del 25 de maig del 2007 -causa 2007-2-RE- i del 10 d'octubre del 2016 -causa 2016-8-RE-), d'acord amb les peculiaritats del cas concret (veg. la sentència del 15 de desembre del 2014 -causa 2014-23-RE-).

3.3. Si traslладem les consideracions anteriors al cas actual, en primer terme, s'extreu que l'actuació de la part recurrent en empara ha estat proactiva, ja que davant la manca de pronunciament de la resolució per part del Tribunal de Corts, en el termini que estableix l'article 194 del Codi de procediment penal -10 dies- va insistir en defensa del seu dret a un judici de durada raonable en tres ocasions.

En segon terme, la resolució del recurs d'apel·lació per part del Tribunal de Corts no presenta una especial complexitat tècnica -delicte de revelació de secrets- ni processal, sense que s'evidenciïn raons o motius que puguin justificar el retard en el pronunciament de la resolució confirmatòria o no de l'arxivament de les actuacions instructores.

I, en tercer terme, el termini de més de 18 mesos excedeix en molt allò que hauria de destinar un

òrgan judicial de la jurisdicció penal per resoldre una apel·lació relativa a l'arxivament d'unes diligències prèvies referents a una ampliació de querella criminal.

3.4. En definitiva, les consideracions anteriors comporten l'estimació del recurs d'empara atesa la vulneració del dret a un judici de durada raonable (article 10.2 de la Constitució) i el reconeixement del dret de la recurrent a ser indemnitzada pels danys produïts, sense perjudici d'exigir al Tribunal de Corts que procedeixi a dictar la resolució que s'escaigui en el temps més breu possible.

3.5. L'estimació del recurs d'empara comporta la no imposició de les costes processals (arg. a contrari, article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara 2023-5-RE presentat per la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça contra la inactivitat del Tribunal de Corts en relació amb la causa Recursos Art. 194 CPP 0000096/2021 (origen 8000002/2021).
2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.
3. Restablir la recurrent en la integritat del seu dret i amb aquesta finalitat, el Tribunal de Corts haurà de resoldre el recurs d'apel·lació, en el termini més breu possible, per tal de cessar la demora.
4. Declarar que la recurrent té dret a ser indemnitzada en la quantitat que assenyali l'òrgan competent al respecte.
5. Declarar que no és procedent efectuar cap pronunciament en matèria de costes.
6. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 17 d'abril del 2023.

Jean-Yves Caullet
President

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat